

Tolleranza Żero għar-Razziżmu

Pjan ta' Azzjoni Nazzjonali
Kontra r-Razziżmu
(2025-2030)

**HUMAN
RIGHTS**
DIRECTORATE

GVERN TA' MALTA
SEGRETARJAT PARLAMENTARI
GĦALL-UGWALJANZA U R-RIFORMI

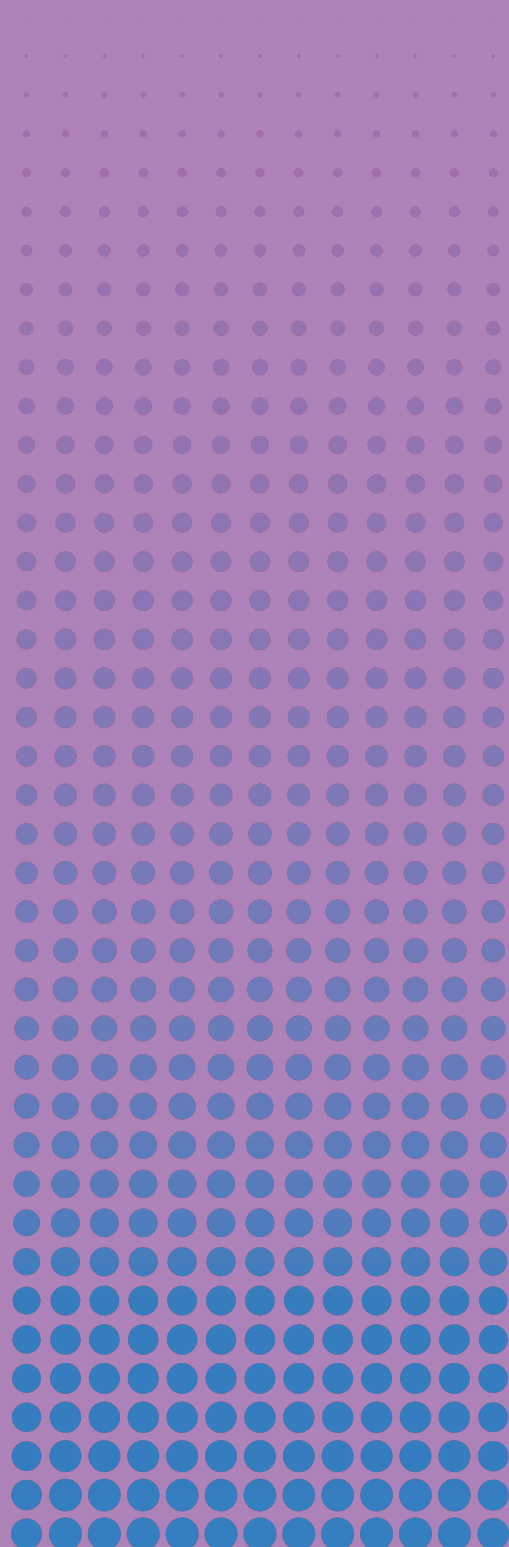
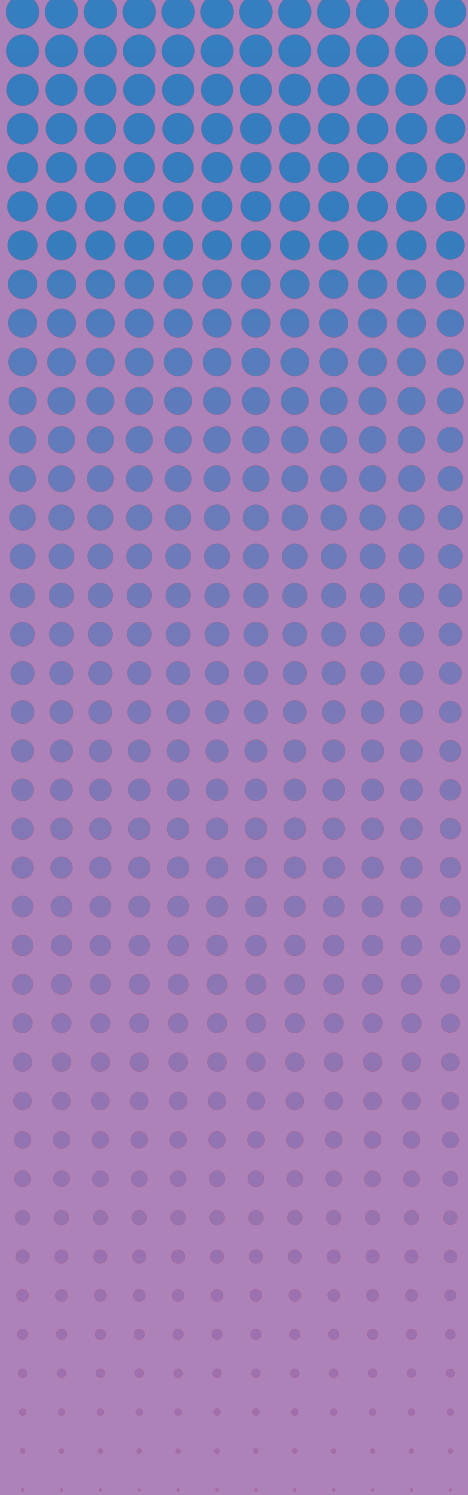
Tolleranza Żero għar-Razzizmu

Pjan ta' Azzjoni Nazzjonali
Kontra r-Razzizmu
(2025-2030)

HUMAN
RiGHTS
DIRECTORATE

GVERN TA' MALTA
SECRETARJAT PARLAMENTARI
GĦALL-UGWALJANZA U R-RIFORMI

L-ONOR. REBECCA BUTTIGIEG

Segretarju Parlamentari għall-Ugwaljanza u r-Riformi
Uffiċċju tal-Prim Ministru

INTRODUZZJONI

Ir-razziżmu, fil-forom kollha tiegħu, jibqa' wiehed mill-aktar sfidi dolorużi u persistenti li qed tiffaċċja l-umanità. Huwa ferita li tkompli taqşam is-soċjetajiet, teqred ħajjiet, u ssikket ilhna li jisthoqqilhom jinstemgħu. Minkejja l-progress li sar matul is-snin, il-preġudizzju u d-diskriminazzjoni għadhom isibu modi kif jimmanifestaw ruħhom fi preġudizzji sottili, fis-sistemi soċjali, u xi drabi f'atti ta' mibegħda pubblika.

Bi kburija kbira qed inniedi t-tieni Pjan ta' Azzjoni Nazzjonali Kontra r-Razziżmu (2025-2030) (minn hawn 'il quddiem in-NAPAR). Din l-istrateġija se tiffoka fuq id-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda, fuq il-governanza kontra r-razziżmu, u se tagħti prijorità lir-riċerka. Barra minn hekk, se tingħata importanza lill-kuntest speċifiku fi ħdan ir-razziżmu sabiex jinftiehm u aħjar l-intersezzjonalitajiet li jinsabu fl-identitajiet individwali.

L-ewwel qafas ta' governanza kontra r-razziżmu tal-Gvern, li tnieda fl-2021, ġie implimentat b'suċċess flimkien mal-proġett END-RACISM-MT. Minn dak iż-żmien 'l hawn, ksibna aktar esperjenza li ppermettitilna nfaslu l-viżjoni fit-tul tagħna f'dan is-settur. Malta hija wkoll waħda mill-Istati Membri tal-UE li implimentat għadd ta' rakkomandazzjonijiet mill-Pjan ta' Azzjoni tal-UE għall-Ġlieda Kontra r-Razziżmu (2020-2025).

Ejja nkunu ċari. Ir-razziżmu mhux sfida ta' Malta biss. Madwar id-dinja, miljuni ta' nies jiġu ttrattati b'mod differenti minħabba r-"razza", il-kulur tal-ġilda, l-etniċità, it-tribù jew l-orijini tagħhom. F'ħafna postijiet, id-diskriminazzjoni u r-razziżmu għandhom gheruq fondi u wasslu għal inugwaljanzi strutturali li għad għandhom konsegwenzi estensivi. Biex jitnaqqsu dawn id-diviżjonijiet, se jkunu meħtieġa politiki konkreti li jindirizzaw l-impatt tal-preġudizzju u tad-diskriminazzjoni razzjali. Se jkun meħtieġ ukoll li kull wiehed minna – fil-postijiet tax-xogħol tagħna, fl-ispazji tal-komunità tagħna, fil-politika tagħna, u fl-interazzjonijiet tagħna ta' kuljum – jifhem ir-realtajiet ta' xulxin, kif ukoll l-attitudnijiet implikati tagħna stess.

Ħafna drabi nisimgħu lin-nies jgħidu, "Irridu naħdmu biex nipromwovu soċjetà multikulturali", u tifhmunix ħażin, naqbel bis-shiħ. Sabiex niksbu soċjetà armonjuża u multikulturali, jeħtieġ li neqirdu u nneħħu l-istereotipi u t-twemmin razzjali, li ħafna drabi jidhru bħala diskors ta' mibegħda fuq diversi pjattaformi tal-midja soċjali, u b'hekk joħolqu ambjent li jżid id-diskriminazzjoni f'ħafna oqsma tas-soċjetà tagħna.

Għal din ir-raġuni, in-NAPAR jaqa' eżatt fil-qafas ta' Malta Vision 2050. Din l-inizjattiva nazzjonali għandha l-għan li, sal-2035, Malta tkun fost l-ewwel ħames pajjiżi tal-UE f'termini ta' sodisfazzjon ġenerali bil-ħajja, metrika li tinkludi, fost oħrajn, il-koeżjoni soċjali. L-għan ta' Malta mhuwiex biss li tnaqqas l-inugwaljanza bbażata fuq ir-"razza", li naturalment huwa l-għan ta' dan il-Pjan ta' Azzjoni Nazzjonali kontra r-Razziżmu (2025-2030), iżda wkoll li tiżgura li l-ugwaljanza tkun waħda mill-muturi tas-sodisfazzjon fil-ħajja u tal-iżvilupp sostenibbli.

Il-htieġa ta' koeżjoni soċjali, mifhuma b'mod wiesa' fil-kuntest ta' Malta Vision 2050, ma tistax tiġi separata mill-prijorità li l-Gvern tiegħi ta lill-ugwaljanza. Aħna ffukajna wkoll fuq il-ħolqien ta' żvilupp ekonomiku mingħajr preċedent, li jista' jkompli jsostni l-pedamenti tal-istat ta' għajjuna soċjali tagħna. Nemmen bis-sħiħ li, jekk jiġi mmexxi kif suppost, dan m'għandux iwassal għal inugwaljanzi jew tfixkil fil-koeżjoni soċjali. U għalkemm ir-razziżmu ma jistax jiġi marbut kompletament mal-migrazzjoni, ikun żball li dan jiġi sottovalutat jew li jintuża bħala skuża faċli; fil-kuntest lokali, il-migrazzjoni kienet kawża ewlenija ta' diskors razzist, b'mod partikolari fuq il-midja soċjali.

Il-vjaġġ lejn il-koeżjoni soċjali mhuwiex wieħed faċli, l-aktar minħabba li l-iżvilupp ekonomiku rapidu tagħna jfisser li l-popolazzjoni ta' Malta issa tinkludi 29.4% ta' residenti li mhumiex ta' nazzjonalità Maltija. In-narrattivi negattivi dwar il-ħaddiema migranti u l-kummenti ta' disprezz qed jiżdiedu b'mod kostanti. Għalhekk jehtieġ li niżviluppaw qafas ta' politika koerenti li jindirizza l-kwistjoni tar-razziżmu fil-komunitajiet tagħna u jippromwovi l-inklużività fil-ħajja tagħna ta' kuljum.

Dan il-qafas ta' politika għandu jirrifletti l-aġenda usa' tagħna għall-ugwaljanza. Matul l-aħħar għaxar snin, ħdimna bla waqfien biex nintroduċu drittijiet ċivili u niżguraw li l-ugwaljanza tinkiseb mhux biss permezz ta' bidliet leġiżlattivi, iżda wkoll permezz tal-esperjenzi u l-interazzjonijiet tagħna ta' kuljum. Meta l-ugwaljanza tiġi rrispettata, in-nies ikunu liberi li jilħqu l-potenzjal sħiħ tagħhom mingħajr biża' ta' diskriminazzjoni jew esklużjoni. Din trawwem l-armonija, il-kooperazzjoni u l-fehim reċiproku fost komunitajiet diversi, u b'hekk issaħħaħ in-nisġa soċjali b'mod ġenerali. Barra minn hekk, l-ugwaljanza tippromwovi l-progress billi tippermetti li t-talenti u l-ideat ta' kulhadd jikkontribwixxu għat-tkabbir kollektiv. Mingħajr l-ugwaljanza, jipprevalu l-ingustizzja u d-diviżjoni; bl-ugwaljanza, aħna noħolqu dinja msejsa fuq il-ġustizzja, id-dinjità u l-umanità komuni.

Nieħu wkoll din l-oportunità biex intenni l-impenn tagħna li naħdmu flimkien ma' organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili li jaqsmu l-istess valuri tagħna kontra r-razziżmu. L-impenn tagħna li nindirizzaw u niġġieldu r-razziżmu għadu ma ntemmx. Se nkomplu nagħmlu dan kemm fil-livell nazzjonali kif ukoll f'dak internazzjonali. Jiena ċerta li dan il-pjan ta' azzjoni se jipprovdi l-oportunità xierqa biex naħdmu flimkien halli nsibu l-aħjar triq 'il quddiem biex noħolqu qafas ta' politika b'saħħtu għall-multikulturaliżmu li jinkludi bidliet fil-mentalità, fl-attitudnijiet u fl-imġiba fil-komunitajiet tagħna.

L-ONOR. REBECCA BUTTIGIEG

Segretarju Parlamentari għall-Ugwaljanza u r-Riformi

IL-VIŻJONI

“LEJN SOĊJETÀ KOEŻIVA, INKLUŻIVA, DIVERSA U ĠUSTA LI THADDAN ŻVILUPP SOSTENIBBLI STRATEĠIKU, FEJN MA JKUN HEMML-EBDA POST GĦAR-RAZZIŻMU, GĦALL-KSENOFOBIJA U GĦALL-INTOLLERANZA.”

Dan in-NAPAR għandu l-għan li jimxi lejn soċjetà li tiffoka fuq il-ħolqien ta' komunità koeżiva li thaddan id-diversità li teżisti fil-forom u l-bażijiet kollha tagħha, filwaqt li tipprovdi spazju għall-inklużività u l-ekwità fil-mod kif taħdem, u b'hekk tibni fuq l-opportunitajiet li bħalissa jeżistu fis-soċjetà. Hawnhekk huwa meħtieġ approċċ fundament intersezzjonali sabiex jinftiehem verament l-isfidi li jeżistu fil-komunitajiet attwali f'Malta, u b'hekk jiġi rikonoxxut li n-nies għandhom identitajiet, ħtiġijiet u priyoritajiet differenti li mhumiex statiči, li jistgħu jinbidlu u li se jinbidlu, u għalhekk ir-rispons għalihom għandu jinbidel ukoll. Din hija perspettiva li l-Gvern impenja ruħu bis-sħiħ għaliha sabiex joħloq żvilupp ipplanat, strateġiku u sostenibbli li ma jħalli l-ebda spazju biex jikbru r-razziżmu, il-ksenofobija jew kwalunkwe forma ta' intolleranza. Dan l-impenn favur l-ugwaljanza razzjali u etnika għandu l-għan li hadd ma jithalla lura, u b'hekk jitnaqqsu l-inugwaljanzi u l-vulnerabbiltajiet li jistgħu jdgħajfu l-potenzjal tal-individwi u tal-komunitajiet b'mod ġenerali. Dan l-għan jimxi id f'id mal-kompożizzjoni demografika attwali ta' Malta, fejn il-kumplessità tar-realtà tal-migrazzjoni teħtieġ il-qerda b'suċċess tar-razziżmu fil-forom kollha tiegħu sabiex tkun tista' tinkiseb integrazzjoni ta' suċċess, u b'hekk jinħoloq pedament b'saħħtu li fuqu dan il-pjan ta' azzjoni jista' jikkontribwixxi wkoll għall-prinċipji stabbiliti fit-tieni Strateġija għall-Integrazzjoni, immexxija wkoll mid-Direttorat għad-Drittijiet tal-Bniedem, jiġifieri l-prinċipji tal-ugwaljanza sħiħa, tal-ħolqien tal-ġid u ta' komunitajiet siguri. Sabiex jirnexxi f'dan il-qafas, il-Gvern jirrikonoxxi l-importanza li jisma' lill-komunitajiet u lill-partijiet interessati kollha affettwati f'Malta, filwaqt li jikkunsidra u jipproteġi lil dawk vulnerabbli għal inċidenti u attakki razzisti u ksenofobiċi. Dan jidher b'mod konkret permezz ta' approċċ li jinvolvi l-gvern sħiħ fl-isforz biex tinbena soċjetà li tkun responsabbli għall-azzjonijiet tagħha, li tipproteġi u ttejjeb id-diversi identitajiet li jinsabu preżenti fiha u li tkun impenjata li teqred ir-razziżmu sistemiku u strutturali. Dan l-impenn jingħata spinta mill-azzjonijiet tas-soċjetà b'mod ġenerali, li huma ffukati fuq it-titjib tal-esperjenza tal-gruppi ta' minoranza f'Malta, u b'hekk jassumu wkoll ir-responsabbiltà li jadottaw il-prinċipji tal-antirazziżmu fil-forom u fl-azzjonijiet kollha tiegħu.

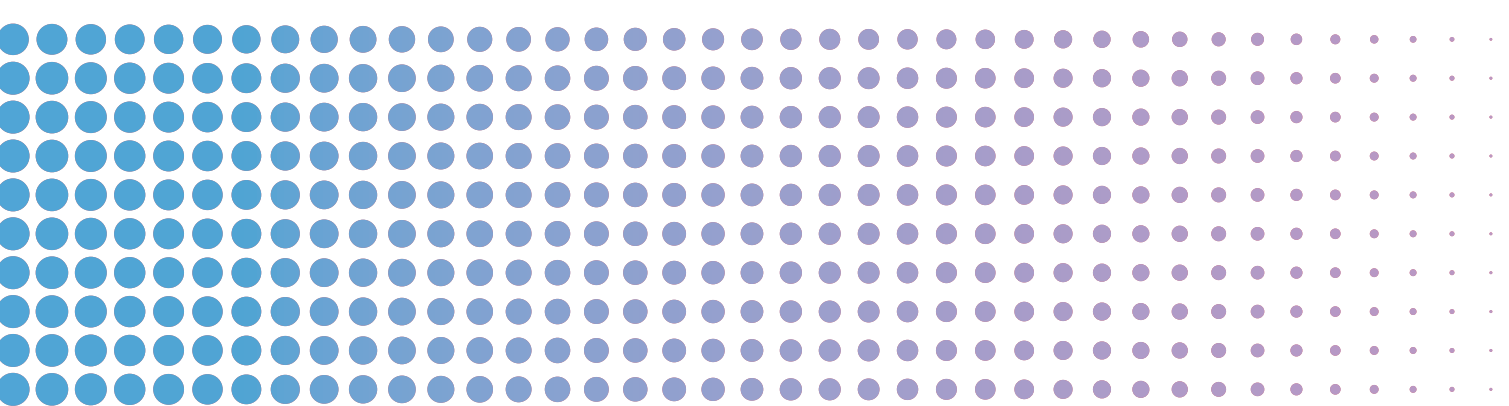
Matul il-perjodu tal-ewwel NAPAR, waslu diversi rakkomandazzjonijiet minn partijiet interessati varji dwar il-ġlieda kontra r-razziżmu f'Malta. Matul l-2024 u l-2025, saru laqgħat apposta bħala thejjiġa għal dan it-tieni NAPAR ma' partijiet interessati lokali u internazzjonali, b'mod partikolari ministeri, entitajiet pubbliċi u s-soċjetà ċivili. Ġew abbozzati diversi verżjonijiet tan-NAPAR u ġew diskussi ma' esperti u prattikanti, sakemm din il-verżjoni finali ġiet approvata uffiċjalment għall-implimentazzjoni.

Il-Viżjoni hija bbażata fuq l-esperjenza miksuba fl-ewwel NAPAR, fuq id-data miġbura mill-istatistika, kif ukoll fuq l-inċidenti riċenti ta' raziżmu. Dawn juru l-importanza ta' tieni NAPAR li jkompli jibni fuq il-pedamenti tal-ewwel wieħed, filwaqt li jstabbilixxi kuntesti ġodda u speċifiċi biex jiġi indirizzat ir-razziżmu fil-forom kollha tiegħu. Il-Pjan ta' Azzjoni Nazzjonali Kontra r-Raziżmu (NAPAR) jissottolinja qafas komprensiv għall-ġlieda kontra r-razziżmu u għall-promozzjoni tal-ugwaljanza f'Malta permezz ta' għaxar azzjonijiet strateġiċi. Azzjoni 1 tiffoka fuq l-iżvilupp u r-riforma tal-leġiżlazzjoni, biex jiġi żgurat li l-politiki kontra r-razziżmu jkunu b'saħħithom u jiġu integrati permezz ta' approċċ li jinvolvi l-gvern sħiħ. Azzjoni 2 tenfasizza l-importanza ta' strutturi ta' governanza responsabbli u inklużivi fit-tmexxija tal-isforzi kontra r-razziżmu. Azzjoni 3 tittratta l-prevenzjoni u l-prosekuzzjoni tad-diskors ta' mibegħda u tar-reati ta' mibegħda, u ssaħħaħ l-intolleranza legali u soċjetali għal atti bħal dawn. Azzjoni 4 tagħti priyorità lit-taħriġ biex jinbnew l-għarfien u l-kapaċitajiet fost il-partijiet interessati. Azzjoni 5 tippromwovi rappreżentanza ġusta tal-komunitajiet diversi fil-proċessi tat-teħid tad-deċiżjonijiet u fl-ispace tal-komunità. Azzjoni 6 tindirizza r-razziżmu strutturali billi jiġu identifikati u eliminati l-ostakli sistemici. Azzjoni 7 u Azzjoni 8 jinvestigaw forom speċifiċi ta' raziżmu u intersezzjonalità, filwaqt li jirrikonoxxu kif identitajiet sovrapposti jistgħu jżidu d-diskriminazzjoni. Azzjoni 9 tappoġġa r-riċerka biex jitfasslu politiki bbażati fuq l-evidenza, filwaqt li Azzjoni

10 tiżgura monitoraġġ u implimentazzjoni effettivi tal-pjan sabiex jinkiseb progress li jista' jitkejjel. Flimkien, dawn l-azzjonijiet jiffurmaw approċċ olistiku biex titrawwem soċjetà aktar ekwa u inkluziva.

F'dan in-NAPAR, il-gruppi ewlenin huma varji sabiex jipprovdu aktar rappreżentanza lill-komunitajiet affettwati filwaqt li jiġu mmirati s-setturi kollha possibbli li joffru spazju għad-diskriminazzjoni. Għalhekk, dan il-pjan ta' azzjoni għandu l-għan li jagħti s-setgħa lill-komunitajiet u lill-individwi emarġinati u tal-minoranzi, filwaqt li jappoġġa wkoll approċċ kontra r-razziżmu li jinvolvi l-gvern sħiħ u s-soċjetà sħiħa. Dan l-approċċ se jinkludi l-istituzzjonijiet pubbliċi u l-aġenziji tal-gvern, is-sistemi tal-infurzar tal-liġi u dawk ġudizzjarji, l-istituzzjonijiet edukattivi, is-settur privat kif ukoll il-pubbliku ġenerali. Dawn il-gruppi kollha huma essenzjali biex jitneħħa r-razziżmu sistemiku u biex jiġi żgurat li l-politiki u l-prattiki antirazzisti jsiru parti integrali mill-aspetti kollha tas-soċjetà.

Il-Pjan ta' Azzjoni se jiġi kkoordinat mid-Direttorat għad-Drittijiet tal-Bniedem taħt il-Portafoll Ministerjali fl-OPM (Riformi, Ugwaljanza u Djalogu Soċjali). Se jitwaqqfu gruppi ta' ħidma tekniċi bħala parti mill-Kumitat Interministerjali għall-Integrazzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem biex jiddiskutu, jikkoordinaw u jimmonitorjaw dan il-pjan ta' azzjoni. Barra minn hekk, se tiġi żgurata r-rappreżentanza tas-soċjetà ċivili u ta' komunitajiet ta' minoranzi diversi, bil-għan li jiżdied id-djalogu bejn il-gvern u s-soċjetà ċivili, jiġu proposti azzjonijiet ibbażati fuq il-ħtiġijiet identifikati fil-prattika, u tiġi mmonitorjata r-responsabbiltà għall-implimentazzjoni tal-pjan ta' azzjoni. Barra minn hekk, l-involvement dirett ma' persuni li huma affettwati mir-razziżmu u li jistgħu jippromwovu l-messaġġ kontra r-razziżmu huwa ta' importanza kbira ħafna biex jiġu żgurati r-rappreżentanza u l-aċċessibbiltà għas-servizzi kollha. In-NAPAR se jiġi mmonitorjat u evalwat matul il-perjodu kollu tal-implimentazzjoni kif ukoll fil-perjodu finali.

GLOSSARJU

TERMINI

DEFINIZZJONI

ANTIŽINGARIŽMU

L-antizingariżmu huwa fenomenu ta' razzizmu kumpless u persistenti, mibni matul l-istorja, kontra gruppi soċjali identifikati bl-istigma ta' "żingari" (gypsy) jew termini oħra relatati, u jinkludi:

1. Perċezzjoni u deskrizzjoni omoġenizzanti u essenzjalizzanti ta' dawn il-gruppi;
2. L-attribuzzjoni ta' karatteristiċi speċifiċi lil dawn il-gruppi;
3. Strutturi soċjali diskriminatorji u prattiki vjolenti li jitfaċċaw f'dak l-isfond, li għandhom effett degradanti u ta' esklużjoni, u li jirriproduċu żvantaġġi strutturali.¹

MIBEGĦDA KONTRA L-MUSULMANI

Biża', preġudizzju u mibegħda kontra l-Musulmani jew kontra persuni perċepiti bħala Musulmani, li jwasslu għal razzizmu, provokazzjoni, ostilità u intolleranza jew għal kwalunkwe att ta' diskriminazzjoni, kemm fid-dinja online kif ukoll f'dik offline.²

ANTISEMITIŽMU

L-antisemitizmu huwa perċezzjoni partikolari tal-Lhud, li tista' tiġi espressa bħala mibegħda kontra l-Lhud. Il-manifestazzjonijiet retorici u fiżiċi tal-antisemitizmu huma mmirati lejn persuni Lhud jew mhux Lhud u/jew lejn il-proprjetà tagħhom, kif ukoll lejn istituzzjonijiet tal-komunità Lhudija u faċilitajiet reliġjużi Lhud.³

FASTIDJU

Il-fastidju jikkonsisti fi mġiba relatata ma' waħda mir-raġunijiet elenkati li jkollha l-iskop jew l-effett li tikser id-dinjità ta' persuna u li tohloq ambjent intimidanti, ostili, degradanti, umiljanti jew offensiv.⁴

REAT TA' MIBEGĦDA

Reat ta' mibegħda għandu jinftiehem bħala kwalunkwe reat kriminali mmotivat minn mibegħda jew preġudizzju fuq bażi bħal "razza", kulur, ilsien, reliġjon, ċittadinanza, oriġini nazzjonali jew etnika, orjentazzjoni sesswali, identità tal-generu jew karatteristiċi tas-sess, kemm jekk reali kif ukoll jekk preżunti.⁵

1 L-Alleanza Kontra l-Antizingariżmu. (2017). Antigypsyism: A reference paper, p. 5. <https://secureservercdn.net/192.169.221.188/abv.a52.myftpupload.com/wpcontent/uploads/2017/07/Antigypsyism-reference-paper-16.06.2017.pdf>

2 Ibbażat fuq id-definizzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti ta' "Iżlamofobija". In-Nazzjonijiet Uniti. International Day to Combat Islamophobia 15 March. <https://www.un.org/en/observances/anti-islamophobia-day#:~:text=Islamophobia%20is%20a%20fear%2C%20prejudice,the%20online%20and%20offline%20world>

3 L-Alleanza Internazzjonali għat-Tifkira tal-Olokawstu. (2016) IHRA Plenary in Bucharest. <https://holocaustremembrance.com/resources/working-definition-antisemitism>

4 Il-Kummissjoni Ewropea kontra r-Razzizmu u l-Intolleranza. (2020). ECRI Glossary. <https://www.coe.int/en/web/european-commission-against-racism-and-intolerance/ecri-glossary>

5 Il-Kummissjoni Ewropea kontra r-Razzizmu u l-Intolleranza. (2020). ECRI Glossary. <https://www.coe.int/en/web/european-commission-against-racism-and-intolerance/ecri-glossary>

Il-promozzjoni, it-tneġġiġ jew l-inċitament, fi kwalunkwe forma, għall-malafama, il-mibegħda jew it-tkasbir ta' persuna jew grupp ta' persuni, kif ukoll kwalunkwe fastidju, insult, stereotipi negattivi, stigmatizzazzjoni jew theddid fir-rigward ta' tali persuna jew grupp ta' persuni, u l-ġustifikazzjoni tat-tipi kollha ta' espressjonijiet imsemmija qabel, abbażi tar-*"razza"*, il-kulur, id-dixxendenza, l-orijini nazzjonali jew etnika, l-età, id-diżabbiltà, il-lingwa, ir-reliġjon jew it-twemmin, is-sess, il-ġeneru, l-identità tal-ġeneru, l-orjentazzjoni sesswali u karatteristiċi jew status personali oħra; dan jista' jjeħu l-forma ta' ċaħda pubblika, trivjalizzazzjoni, ġustifikazzjoni jew skużar ta' reati ta' ġenocidju, reati kontra l-umanità jew reati tal-gwerra li l-qrati jkunu sabu li sehħew, kif ukoll tal-ġlorifikazzjoni ta' persuni li jkunu nstabu hatja li wettqu tali reati.⁶

DISKORS TA' MIBEGHDA

Fil-leġiżlazzjoni Maltija, id-diskors ta' mibegħda huwa msemmi fl-Artikolu 82A tal-Kodiċi Kriminali, li jgħid li kull min juża kwalunkwe kliem jew imġiba ta' theddid, abbużivi jew insolenti, jew jesibixxi xi materjal miktub jew stampat li jkun ta' theddid, abbużiv jew insolenti, jew xort'oħra jgħib ruħu b'dak il-mod, bil-ħsieb li b'hekk iqajjem mibegħda jew vjolenza kontra xi persuna oħra jew grupp ta' persuni fuq bażi ta' ġeneru, identità tal-ġeneru, orjentazzjoni sesswali, razza, kulur, lingwa, oriġini etnika, età, diżabbiltà, reliġjon jew twemmin jew opinjoni politika jew opinjoni oħra jew b'hekk johloq il-probabbiltà li, meta wiehed iqis iċ-ċirkostanzi kollha, titqajjem tali vjolenza jew mibegħda.⁷

DISKRIMINAZZJONI INTERSEZZJONALI

Sitwazzjoni fejn diversi raġunijiet jaħdmu u jinteraġixxu flimkien fl-istess ħin b'tali mod li ma jkunux jistgħu jiġu separati u jwasslu għal tipi speċifiċi ta' diskriminazzjoni.⁸

PERSUNI TA' DIXXENDENZA AFRIKANA

Il-persuni ta' dixxendenza Afrikana li jgħixu fid-dijaspora huma l-vittmi storiċi u kontinwi tal-kummerċ tal-iskjavi trans-Atlantiku, tal-Mediterran u tal-Oċean Indjan, kif ukoll tal-iskjavitù. It-terminu "persuni ta' dixxendenza Afrikana" jista' jintuża wkoll flimkien ma' "Afro-Ewropej", "Ewropej Afrikani", "Ewropej Suwed", "Afro-Karibej" jew "Karibej Suwed", u jirreferi għal persuni ta' oriġini jew dixxendenza Afrikana li twieldu, huma ċittadini, jew jgħixu fl-Ewropa.⁹

MAINSTREAMING TAL-UGWALJANZA RAZZJALI

L-organizzazzjoni (mill-ġdid), it-titjib, l-iżvilupp u l-evalwazzjoni tal-proċessi tal-politika, sabiex perspettiva tal-ugwaljanza razzjali tiġi inkorporata fil-politiki kollha, fil-livelli kollha u fl-istadji kollha, mill-atturi li normalment ikunu involuti fit-tfassil tal-politika.¹⁰

6 Il-Kummissjoni Ewropea kontra r-Razziżmu u l-Intolleranza. (2015). ECRI General Policy Recommendation No. 15 On Combating Hate Speech, p. 3 <https://rm.coe.int/ecri-general-policy-recommendation-no-15-on-combating-hate-speech/16808b5b01>

7 Il-Kodiċi Kriminali, Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta, Artikolu 82A. <https://legislation.mt/eli/cap/9/mlt/pdf>

8 Il-Kummissjoni Ewropea. (2007). Tackling multiple discrimination practices, policies, and laws <https://op.europa.eu/mt/publication-detail/-/publication/f1f6da3a-2c36-4ef7-a7c2-b906349220b>

9 L-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għad-Drittijiet Fundamentali (2023). "Being Black in the EU: Experiences of People of African Descent", p. 115. https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2023-being-black_in_the_eu_en.pdf.

10 Adaptation of the Council of Europe's definition of gender mainstreaming (1998) What is gender mainstreaming? (coe.int)

DISKRIMINAZZJONI RAZZISTA

Kwalunkwe distinzjoni, esklużjoni, restrizzjoni, jew preferenza bbażata fuq ir-“razza”, il-kulur, id-dixxendenza, jew l-oriġini nazzjonali jew etnika, li jkollha l-għan jew l-effett li tneħhi jew tfixkel ir-rikonoxximent, it-tgawdija, jew l-eżerċizzju, fuq bażi ugwali, tad-drittijiet tal-bniedem u tal-libertajiet fundamentali fil-qasam politiku, ekonomiku, soċjali, kulturali jew fi kwalunkwe qasam ieħor tal-ħajja pubblika.¹¹

RAZZIŻMU

Ir-razziżmu jfisser it-twemmin li raġuni bħal “razza”, kulur, ilsien, reliġjon, nazzjonalità jew oriġini nazzjonali jew etnika tiġġustifika d-disprezz lejn persuna jew grupp ta’ persuni, jew il-kunċett ta’ superjorità ta’ persuna jew grupp ta’ persuni.¹²

Billi l-bnedmin kollha jappartjenu għall-istess speċi, it-teoriji bbażati fuq l-eżistenza ta’ “razez” differenti huma miċħuda. Madankollu, it-terminu “razza” jintuża sabiex jiġi żgurat li dawk il-persuni li ġeneralment u b’mod żbaljat jitqiesu li jappartjenu għal “razza oħra” ma jiġux esklużi mill-protezzjoni pprovduta mill-leġiżlazzjoni.¹³

ROMA

Jintuża bhala terminu ġenerali li jinkludi r-Roma, s-Sinti, l-Kalé, r-Romanichals, il-Boyash/Rudari, l-Eġizzjani tal-Balkani u l-gruppi tal-Lvant (Dom, Lom u Abdal); gruppi bħat-Travellers, il-Yenish u l-popolazzjonijiet imsemmija bit-terminu amministrattiv “*Gens du voyage*”; kif ukoll persuni li jidentifikaw ruħhom bhala žingari.¹⁴

DISKRIMINAZZJONI STRUTTURALI

Id-diskriminazzjoni strutturali tirreferi għal regoli, normi, prattiki, mudelli ta’ attitudnijiet u mġiba fl-istituzzjonijiet u fi strutturi soċjetali oħra li, b’mod konxju jew mhux konxju, joħolqu ostakli għal gruppi jew individwi milli jkollhom aċċess għall-istess drittijiet u opportunitajiet bħal haddieħor u li jikkontribwixxu għal riżultati inqas favorevoli għalihom meta mqabbla mal-maġġoranza tal-popolazzjoni.¹⁵

KSENOFOBIJA

Attitudnijiet, preġudizzji u mġiba li jirrifjutaw, jeskludu, u ta’ spiss ikasbru lil persuni, abbażi tal-perċezzjoni li huma barranin jew barranin għall-komunità, għas-soċjetà, jew għall-identità nazzjonali.¹⁶

-
- 11 In-Nazzjonijiet Uniti. (1965). Il-Konvenzjoni Internazzjonali dwar l-Eliminazzjoni tal-Forom Kollha ta’ Diskriminazzjoni Razzjali, Art. 1.1. <https://www.ohchr.org/Documents/ProfessionalInterest/cerd.pdf>
- 12 Il-Kummissjoni Ewropea kontra r-Razziżmu u l-Intolleranza. (2017). ECRI General Policy Recommendation No. 7 on National Legislation to Combat Racism and Racial Discrimination, p. 5 <https://rm.coe.int/ecri-general-policy-recommendation-no-7-revised-on-national-legislatio/16808b5a23>
- 13 Il-Kummissjoni Ewropea kontra r-Razziżmu u l-Intolleranza. (2020). ECRI Glossary. <https://www.coe.int/en/web/european-commission-against-racism-and-intolerance/ecri-glossary>
- 14 Il-Kunsill tal-Ewropa (2012), Descriptive glossary of terms related to Roma issues, Strasburg, Kunsill tal-Ewropa, verżjoni ddatata t-18 ta’ Mejju 2012.
- 15 Il-Kummissjoni Ewropea kontra r-Razziżmu u l-Intolleranza. (2017). ECRI General Policy Recommendation No. 2: Equality Bodies to Combat Racism and Intolerance at National Level, p. 13 <https://rm.coe.int/ecri-general-policy-/16808b5a23>
- 16 L-Organizzazzjoni Internazzjonali għall-Migrazzjoni. (2019). Glossary on migration, p. 247 https://publications.iom.int/system/files/pdf/iml_34_glossary.pdf

AKRONIMI

COE	Kunsill tal-Ewropa
CFC	Kummissarju għat-Tfal
DIER	Dipartiment tar-Relazzjonijiet Industrijali u tal-Impjieg
UE	Unjoni Ewropea
GEMSAP	Strategġija u Pjan ta' Azzjoni għall-Ugwaljanza u l-Integrazzjoni tal-Ġeneru
HRD	Direttorat għad-Drittijiet tal-Bniedem
LGBTIQ+	Persuni Lezbjani, Gay, Bisesswali, Transġeneri, Intersesswali u Queer
MCESD	Kunsill Malti għall-Iżvilupp Ekonomiku u Soċjali
MEYR	Ministeru għall-Edukazzjoni, l-Isport, iż-Żgħażaġġ, ir-Riċerka u l-Innovazzjoni
MJR	Ministeru għall-Ġustizzja u r-Riforma tas-Settur tal-Kostruzzjoni
MIV	Ministeru għall-Inklużjoni u l-Volontarjat
MSPC	Ministeru għall-Politika Soċjali u d-Drittijiet tat-Tfal
NAPAR	Pjan ta' Azzjoni Nazzjonali Kontra r-Razziżmu
NCPE	Kummissjoni Nazzjonali għall-Promozzjoni tal-Ugwaljanza
NHRI	Istituzzjonijiet Nazzjonali tad-Drittijiet tal-Bniedem
NSO	Uffiċċju Nazzjonali tal-Istatistika
ODIHR	Uffiċċju għall-Istituzzjonijiet Demokratiċi u d-Drittijiet tal-Bniedem
OPM-ES	Uffiċċju tal-Prim Ministru - Ugwaljanza, Riformi u Djalogu Soċjali
VSA	Aġenzija li Toffri Sapport lill-Vittmi

AZZJONI 1: ŻVILUPP U RIFORMA TAL-LEĠIŻLAZZJONI U R-RESPONSABBILTÀ GĦALIHA BIEX TISSAĦĦAĦ IL-POLITIKA KONTRA R-RAZZIŻMU F'MALTA

Appoġġ b'saħħtu fil-leġiżlazzjoni u fil-politika kontra r-razziżmu huwa rekwizit għall-iżvilupp ta' komunità integrata, multikulturali u paċifika. Dan il-fehim tal-antirazziżmu kif ukoll tal-prinċipji tiegħu għandu jkun rifless fid-diskors nazzjonali, fil-leġiżlazzjoni u fl-infurzar tagħha, fil-politika tal-gvern, u fis-servizzi pprovduti.

Miżura 1: Twaqqif tal-NHRI biex tittratta każijiet ta' diskriminazzjoni abbażi tar-“razza” u tipprovdi soluzzjoni għall-kawża ewlenija tal-problema tas-sottorappurtar.

Tmexxija

OPM-ES

Skeda ta' żmien

Q4 2025 - Q4 2026

Miżura 2: Reviżjoni tal-Kodiċi Kriminali biex tiġi eżaminata l-introduzzjoni tal-emendi meħtieġa fid-dawl tal-paragrafu 11 tar-Rakkomandazzjoni Rec (2022)¹⁶ tal-Kumitat tal-Ministri tal-Kunsill tal-Ewropa dwar il-ġlieda kontra l-mibegħda.¹⁷ Għalhekk, l-aktar espressjonijiet serji ta' diskors ta' mibegħda għandhom jiġu kriminalizzati. Dan mhux biss jaqdi l-funzjoni punittiva tal-liġi kriminali, iżda jibgħat ukoll sinjal ċar lil dawk li jistgħu potenzjalment iwettqu reati bħal dawn u lis-soċjetà kollha (il-funzjoni preventiva ġenerali tal-liġi kriminali), li espressjonijiet bħal dawn jikkostitwixxu reati kriminali. L-inċitament għall-vjolenza jew it-theddid ta' vjolenza u tipi oħra ta' disprezz għandhom jiġu ddefiniti b'mod ċar fil-liġi nazzjonali, abbażi tal-prevalenza, r-rilevanza u s-severità ta' tipi oħra ta' diskors ta' mibegħda fil-pajjiż.

Tmexxija

HRD

Skeda ta' żmien

Q4 2025 - Q2 2027

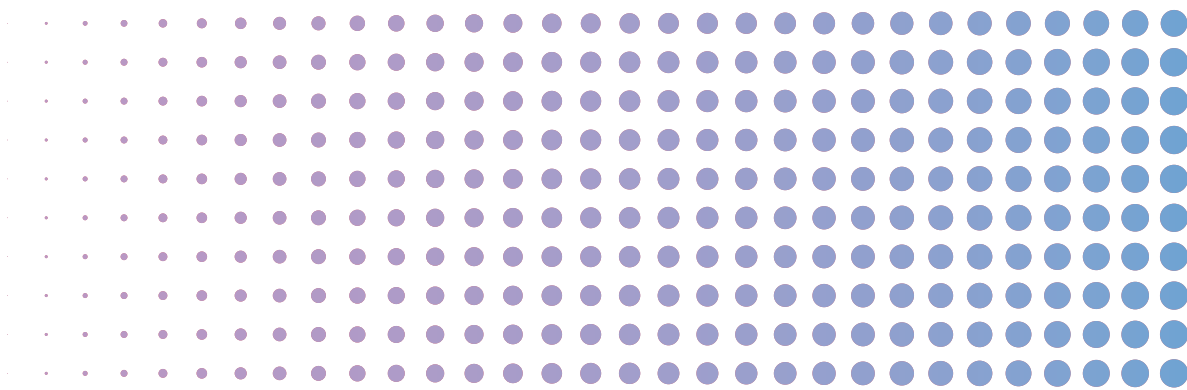
Miżura 3: Tiġi esplorata u tinbeda l-ħidma għall-ħolqien ta' timbru ta' ċertifikazzjoni ta' prattika tajba fil-qasam tal-ugwaljanza razzjali. L-HRD se jibda l-proċess biex jidentifika r-riżorsi, jinvolvi s-sħab u l-partijiet interessati, u jfassal regolamenti u termini ta' referenza għall-implimentazzjoni tiegħu. Dan it-timbru ta' prattika tajba se jikkunsidra organizzazzjonijiet li jagħmlu l-ugwaljanza razzjali waħda mill-valuri tagħhom u li l-ġestjoni tagħhom tkun ibbażata fuq ir-rikonoxximent u l-promozzjoni tal-potenzjal tal-impjegati kollha, irrispettivament mill-isfond razzjali tagħhom. Dan se jsir flimkien mal-għanijiet tad-Diversity Charter.

Tmexxija

HRD

Skeda ta' żmien

Q4 2025 - Q4 2030

17 Il-Kummissjoni Ewropea kontra r-Razziżmu u l-Intolleranza (ECRI). (2024). "ECRI Report on Malta- sixth monitoring cycle", p. 14. <https://rm.coe.int/sixth-ecri-report-on-malta/1680b063ef>.

AZZJONI 2: RESPONSABBILTÀ GĦALL-GOVERNANZA KONTRA R-RAZZIŻMU

Dan il-Pjan ta' Azzjoni se jibni fuq l-ewwel NAPAR ta' Malta¹⁸ billi jidhol aktar fil-fond fl-isfidi persistenti li jaffettwaw lill-komunitajiet razzjalizzati, permezz ta' approċċ ta' mainstreaming biex jiġu żgurati responsabbiltà u impenn mill-gvern kollu fil-ġlieda kontra r-razziżmu.

Miżura 1: Tiġi adottata strateġija mifruxa madwar il-gvern kollu ta' tolleranza żero għal kwalunkwe diskors u azzjoni, espliciti jew impliċiti, li b'xi mod iheġġu sentiment razzist. Dan se jsir permezz tal-ħolqien ta' Gruppi ta' Hidma Kontra r-Razziżmu, li se jitwaqqfu biex jiżguraw il-kontinwazzjoni tad-diskussjonijiet dwar kwistjonijiet tematiċi relatati mal-antirazziżmu fost l-entitajiet tal-gvern u l-partijiet interessati. Dawn il-Gruppi ta' Hidma Kontra r-Razziżmu se:

- Jiltaaqgħu darbtejn fis-sena biex jiżguraw progress fl-integrazzjoni tal-Għodda għat-Tfassil ta' Politika Kontra r-Razziżmu¹⁹ fil-leġiżlazzjoni, fil-politiki u fis-servizzi eżistenti u dawk li għadhom ġejjin.
- Jiddiskutu l-implimentazzjoni ta' azzjonijiet, servizzi u politiki relatati mal-ġlieda kontra r-razziżmu fi ħdan il-Ministeru/l-entità.
- Fil-laqgħat jistgħu jipparteċipaw ukoll rappreżentanti tas-soċjetà ċivili u tal-forum konsultattiv taż-żgħażaġh, bil-għan li jissahħaħ id-djalogu bejn l-awtoritajiet Maltin u s-soċjetà ċivili u jiġu proposti azzjonijiet ibbażati fuq il-ħtiġijiet identifikati fil-prattika.

Tmexxija

HRD mal-Ministeri

Skeda ta' żmien

Q4 2025 - Q4 2030

Miżura 2: Implimentazzjoni kontinwa tal-pjanijiet ta' azzjoni kontra r-razziżmu bejn il-ministeri u użu tal-istess qafas jew ta' inizjattivi ġodda li joħorġu mill-kollaborazzjoni kongunta mal-Ministeri/entitajiet, identifikati għall-Gruppi ta' Hidma kontra r-Razziżmu.

Tmexxija

HRD mal-Ministeri

Skeda ta' żmien

Q4 2025 - Q4 2030

Miżura 3: Jitfasslu politiki u prijoritajiet kontra r-razziżmu u jsiru aktar aċċessibbli billi jinghata tagħrif dwar il-leġiżlazzjoni relatata mal-antirazziżmu lill-fornituri tas-servizzi u lill-utenti permezz ta' kampanji mmirati ta' sensibilizzazzjoni u servizzi individwali.

Tmexxija

HRD mal-Ministeri

Skeda ta' żmien

Q2 2026 - Q4 2030

18 Id-Direttorat għad-Drittijiet tal-Bniedem, (2021), "Strateġija Kontra r-Razziżmu 2021-2024". <https://humanrights.gov.mt/en/Documents/Publications/english%20policy%20doc%20online.pdf>

19 L-Għodda għat-Tfassil ta' Politika Kontra r-Razziżmu tista' tinstab hawn: <https://humanrights.gov.mt/wp-content/uploads/2024/09/Anti-Racism-Policymaking-Tool.pdf>

Miżura 4: Jitmexxa l-iżvilupp ta' kodiċi ta' kondotta għall-kandidati elettorali li jipprovdi gwida dwar prattiki ta' kampanja inklużivi u diversi. Il-partiti politiċi se jiġu mheġġa jadottaw il-kodiċi ta' kondotta u jimplimentaw politiki dwar id-diskors diskriminatorju.

Tmexxija

HRD

Skeda ta' żmien

Q4 2025 - Q22027

Miżura 5: Il-Kunsill Konsultattiv dwar l-Integrazzjoni u l-Antirazzizmu għandu jkun interlokutur ewlieni għall-konsultazzjoni mas-soċjetà ċivili dwar l-implimentazzjoni tan-NAPAR, billi l-kollaborazzjoni kongunta mas-soċjetà ċivili hija essenzjali biex jinkisbu l-aħjar riżultati possibbli. Il-Gvern se jkompli jaħdem ma' pjattaformi, networks u individwi li jiġġieldu kontra r-razziżmu f'diversi livelli u b'diversi mezzi.

Tmexxija

HRD, Soċjetà Ċivili

Skeda ta' żmien

Q4 2025 - Q4 2030

AZZJONI 3: DISKORS TA' MIBEGĦDA U REATI TA' MIBEGĦDA

Fil-biċċa l-kbira, "tolleranza żero għar-razzizmu" tfisser tolleranza żero għad-diskors ta' mibegħda li, jekk ma jiġix indirizzat, iwassal għal proċessi ta' diżumanizzazzjoni u, fl-aħħar mill-aħħar, għal reati ta' mibegħda. Id-diskors ta' mibegħda ma jaffettwax biss id-dinjità u d-drittijiet tal-bniedem tal-persuna konċernata, iżda wkoll dawk ta' persuni li jappartjenu għall-istess minoranza jew grupp bħal dawk immirati direttament. Id-diskors ta' mibegħda online għadu jirrappreżenta sfida partikolari f'termini ta' monitoraġġ, tneħħija u prosekuzzjoni, fejn meħtieġ. Dak li huwa illegali offline huwa illegali wkoll online. Għalhekk, jeħtieġ li jittiehdu miżuri effettivi u sostenibbli biex jiġi evitat u miġġieled id-diskors ta' mibegħda.

Miżura 1: Il-ħidma li diġà bdiet fis-snin ta' qabel dwar il-ġbir tad-data se titkompla flimkien mal-katina tal-partijiet interessati. L-għan se jkun li jiġi żgurat li jiġi stabbilit mekkaniżmu komprensiv għall-ġbir ta' data diżaggregata dwar incidenti ta' mibegħda/reati ta' mibegħda u diskors ta' mibegħda. L-HRD se jaħdem ma' organizzazzjonijiet internazzjonali rilevanti ²⁰ biex isaħħaħ is-sistemi tal-ġbir tad-data sabiex jintlaħqu u jinqabżu l-istandards internazzjonali.

Tmexxija	HRD
Appoġġ	Il-Korp tal-Pulizija ta' Malta, I-NSO, I-MJR, I-Uffiċċju tal-Avukat Ġenerali u I-VSA
Skeda ta' żmien	Q4 2025 - Q4 2030

Miżura 2: Il-partecipazzjoni attiva fil-grupp ta' livell għoli tal-UE dwar ir-reati ta' mibegħda se tkompli tiżgura skambju produttiv, taġħlim reċiproku, u esponiment għall-aħjar prattiki.

Tmexxija	HRD
Skeda ta' żmien	Q4 2025 - Q4 2030

Miżura 3: Abbażi ta' kodiċi ta' kondotta għall-midja, se jingħata taħriġ lil kmamar tal-aħbarijiet, ġurnalisti u xandara pubbliċi sabiex jiġi appoġġjat l-implimentazzjoni tal-kodiċi.

Tmexxija	HRD
Appoġġ	L-Awtorità tax-Xandir
Skeda ta' żmien	Q1 2026 - Q4 2029

Miżura 4: Żieda fil-litteriżmu diġitali u tal-midja fuq il-midja soċjali għat-tfal u ż-żgħażaġh, b'mod speċifiku dwar is-suġġett tad-diskors ta' mibegħda.

Tmexxija	HRD
Appoġġ	MEYR, MSPC u l-Kummissarju għat-Tfal
Skeda ta' żmien	Q1 2026 - Q4 2028

Miżura 5: Jitwaqqaf grupp ta' ħidma ta' esperti dwar l-Intelliġenza Artifiċjali (IA) u l-ugwaljanza razzjali.

Tmexxija	HRD
Skeda ta' żmien	Q4 2025- Q4 2030

20 Ara, pereżempju, <https://www.osce.org/odhr/INFAHCT>

AZZJONI 4: TAHRIG

Bhala parti mill-impenn kontinwu tieghu ghal soċjetà ġusta, ekwa, diversa u inkluziva, id-Direttorat tad-Drittijiet tal-Bniedem se jinvesti aktar f'taħriġ relatat ma' dan in-NAPAR.

Miżura 1: Bi shubija mal-Korp tal-Pulizija ta' Malta, l-Uffiċċju tal-Avukat Ġenerali u l-Kumitat għall-Istudji Ġudizzjarji, se jingħata taħriġ dwar ir-reati ta' mibegħda. Dan se jinkludi korsijiet ta' taħriġ ġenerali kif ukoll sessjonijiet ta' taħriġ għal min iħarreġ.

Tmexxija	HRD
Appoġġ	Il-Korp tal-Pulizija ta' Malta, l-Uffiċċju tal-Avukat Ġenerali, il-Kumitat għall-Istudji Ġudizzjarji
Skeda ta' żmien	Q4 2025- Q4 2026

Miżura 2: Jiġi identifikat il-kontenut relatat mal-antirazzizmu li diġà jeżisti fit-taħriġ tal-edukaturi, tal-professjonisti psikosoċjali, tal-professjonisti tas-saħħa, tal-medjaturi kulturali, u f'oqsma rilevanti oħra, u jiġu identifikati n-nuqqasijiet li jeħtieġ li jiġu indirizzati.

Tmexxija	HRD
Skeda ta' żmien	Q4 2025 - Q3 2026

Miżura 3: Jitwaqqfu u jiġu żviluppati korsijiet ta' taħriġ relatati mal-antirazzizmu mmirati lejn l-uffiċjali pubbliċi, is-settur privat kif ukoll lejn gruppi oħra bħall-istudenti. Il-kurrikuli proposti se jinkludu wkoll korsijiet ta' taħriġ għal min iħarreġ. Dawn il-kurrikuli se jiġu kondiviżi ma' istituzzjonijiet tat-taħriġ li jkunu interessati jipprovdu taħriġ kontra r-razziżmu.

Tmexxija	HRD
Skeda ta' żmien	Q2 2026 - Q2 2027

Miżura 4: It-taħriġ dwar l-antirazzizmu għall-uffiċjali pubbliċi se jkompli jingħata fuq il-bażi ta' taħriġ ibbażat fuq l-evidenza dwar l-antirazzizmu u l-kompetenza kulturali għall-gradni u r-rwoli kollha fil-korpi pubbliċi.

Tmexxija	HRD
Skeda ta' żmien	Q1 2026 - Q4 2030

Miżura 5: Ikompli jingħata taħriġ lir-rekluti tal-pulizija u lill-uffiċjali tal-pulizija biex isaħħu l-prattiki ta' antirazzizmu u tinqed kwalunkwe azzjoni li tiffaċilita attitudnijiet diskriminatorji u t-tfassil ta' profiling illegali, kif ukoll fl-investigazzjoni u l-prosekuzzjoni tad-diskors ta' mibegħda u r-reati ta' mibegħda.

Tmexxija	HRD
Skeda ta' żmien	Q4 2025 - Q4 2030

Miżura 6: Jiġi żviluppat modulu ta' taħriġ dwar l-ugwaljanza u d-diversità b'enfasi fuq l-antirazzizmu għall-gwardjani tas-sigurtà, li għandu jiġi inkluż fit-taħriġ meħtieġ għall-ġoti tal-liċenzja. Din il-miżura tikkomplimenta dik li tinsab fl-Istrateġija u l-Pjan ta' Azzjoni għall-Ugwaljanza tal-LGBTIQ+ 2023-2027.²¹

Tmexxija	HRD
Skeda ta' żmien	Q1 2026 - Q4 2030

Miżura 7: Jiġi żviluppat u pprovdut taħriġ għal forom oħra ta' uffiċjali tal-infurzar, inklużi l-forzi dixxiplinati f'Malta, ibbażat fuq prattiki ta' antirazzizmu speċifiċi għar-rwoli u l-kompiti tagħhom.

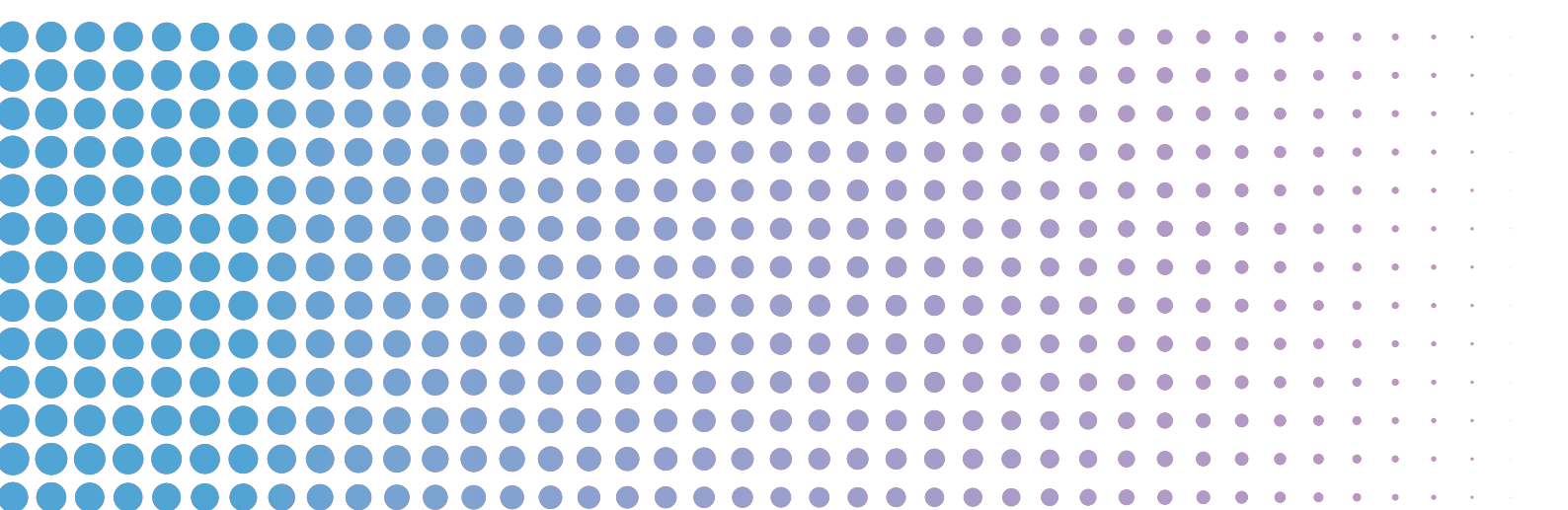
Tmexxija	HRD
Skeda ta' żmien	Q1 2026 - Q4 2030

Miżura 8: Jitwaqqaf grupp ta' trainers minn sfondi u organizzazzjonijiet differenti biex jipprovdu t-taħriġ previst f'dan in-NAPAR, u biex jissodisfaw talbiet oħra.

Tmexxija	HRD
Skeda ta' żmien	Q1 2026 - Q4 2030

Miżura 9: Se jiġu pprovduti riżorsi ta' taħriġ online kontra r-razziżmu sabiex jiġi promoss il-fehim, u fl-istess waqt, l-individwi u l-organizzazzjonijiet jingħataw l-għarfien meħtieġ biex jidentifikaw u jindirizzaw ir-razziżmu, u jippromwovu l-ġustizzja kemm f'kuntesti personali kif ukoll istituzzjonali. Dawn ir-riżorsi se jkollhom l-għan li jibnu l-empatija, irawmu l-inklużjoni, u jmexxu bidla sistemika lejn soċjetà aktar ekwa.²²

Tmexxija	HRD
Appoġġ	MJR u VSA
Skeda ta' żmien	Q1 2026 - Q4 2030

21 Id-Direttorat għad-Drittijiet tal-Bniedem. (2023). "Strateġija u Pjan ta' Azzjoni għall-Ugwaljanza ta' Persuni LGBTIQ+", p. 42 <https://humanrightscms.gov.mt/en/Documents/LGBTIQ%20Equality%20Strategy%20and%20Action%20Plan%202023%20%E2%80%93%202027%20EN.pdf>

22 Bħall-inizjattiva li ġejja tal-MJR, "TEMI".

AZZJONI 5: RAPPREŻENTANZA

Ir-rappreżentanza xierqa u effettiva ta' gruppi razzjalizzati hija waħda mill-pilastru ta' dan in-NAPAR, bil-ghan li tpoġġi fuq quddiem lil persuni li ġew affettwati mir-razziżmu, mill-ksenofobija u minn intolleranzi relatati, sabiex jinftiehm u aħjar il-ħtiġijiet tagħhom u sabiex jingħataw l-opportunità li jsawru l-opinjonijiet tagħhom u jibnu n-narrattiva. Għan ieħor fil-kuntest tal-ġħoti ta' aktar rappreżentanza huwa li tiġi indirizzata l-problema tan-nuqqas ta' rappurtaġġ, billi tintwera l-importanza ta' rispons effettiv u f'waqtu għal aċċidenti fuq bażi ta' "razza".

Miżura 1: Se jintgħażlu ambaxxaturi kontra r-razziżmu biex jappoġġjaw l-implimentazzjoni b'suċċess tal-miżuri ta' dan in-NAPAR. Fl-għażla se titqies ukoll id-dimensjoni intersezzjonali ta' dan in-NAPAR.

Tmexxija	HRD
Appoġġ	Is-Socjetà Ċivili
Skeda ta' żmien	Q4 2025 - Q4 2030

Miżura 2: Bħala parti mill-kalendarju annwali tal-HRD u biex jiġi kkommemorat l-Jum Internazzjonali kontra d-Diskriminazzjoni Razzjali, se jsiru attivitajiet bħala parti mill-ġimgħa kontra r-razziżmu, li se tiġi introdotta fil-kalendarju lokali tad-drittijiet tal-bniedem. Dawn jistgħu jkunu avvenimenti bħal konferenza annwali, premju għal inizjattivi innovattivi u ta' suċċess kontra r-razziżmu, u oħrajn.

Tmexxija	HRD
Skeda ta' żmien	Q2 2026 - Q2 2030

Miżura 3: Se jiġu organizzati attivitajiet ta' outreach u sensibilizzazzjoni, bil-partecipazzjoni ta' komunitajiet ta' minoranza u ta' individwi oħra, f'diversi ambjenti, bħal fl-iskejjel, fil-komunitajiet lokali u f'organizzazzjonijiet ibbażati fil-komunità. Dawn se jinkludu:

- It-tmexxija ta' kampanja speċifika ta' sensibilizzazzjoni dwar id-diskors ta' mibegħda razzjali, b'enfasi fuq l-effetti negattivi tiegħu kif ukoll fuq il-miżuri preventivi possibbli u l-metodi ta' investigazzjoni.
- L-organizzazzjoni ta' avvenimenti mfassla apposta fuq ir-rispons għar-razziżmu u fuq it-tneġġiġ għall-azzjoni minn dawk li jkunu preżenti.

Tmexxija	HRD
Appoġġ	Is-Socjetà Ċivili u l-Kunsilli Lokali
Skeda ta' żmien	Q2 2026 - Q4 2030

Miżura 4: Se jiġu żviluppati rabtiet mas-shab soċjali li diġà jhaddnu d-diversità b'mod b'saħħtu, sabiex dan jiġi promoss bħala wiehed mill-pilastru li huma kburin bihom. Dan se jaħdem flimkien mat-timbru ta' ċertifikazzjoni ta' prattika tajba (Azzjoni 1, Miżura 3) fil-qasam tal-ugwaljanza razzjali u mad-Diversity Charter.

Tmexxija	HRD
Appoġġ	MCESD u NCPE
Skeda ta' żmien	Q4 2025 - Q4 2030

AZZJONI 6: RAZZIŻMU STRUTTURALI

"Ir-razziżmu spiss huwa fundament integrat fl-istorja tas-soċjetajiet tagħna, marbut mal-għerua u n-normi kulturali tagħha. Dan jista' jiġi rifless fil-mod kif taħdem is-soċjetà, kif jitqassam il-poter u kif iċ-ċittadini jinteraġixxu mal-istat u s-servizzi pubbliċi. Jista' jkun inkonxju u spiss jinħass minħabba nuqqas ta' riflessjoni dwar l-interessi tal-persuni affettwati mir-razziżmu, anke jekk mhux neċessarjament tentattiv dirett ta' esklużjoni. Peress li l-impatt tar-razziżmu strutturali jista' jkun daqstant profund u ta' ħsara daqs ir-razziżmu individwali, l-eżistenza tiegħu jeħtieġ li tiġi rikonoxxuta u għandha tiġi indirizzata permezz ta' politiki proattivi."²³

Miżura 1: Il-promozzjoni ta' verifiki tal-kultura organizzattiva sabiex tiġi pprovduta data affidabbli dwar id-diversità fuq il-post tax-xogħol kif ukoll statistika dwar ir-razziżmu u d-diskriminazzjoni razzjali li jseħhu fuq il-post tax-xogħol. Dawn il-miżuri se jissahħu permezz ta' protezzjoni effettiva ta' whistleblowing u ta' tisħiħ tal-mekkaniżmi ta' responsabbiltà, inkluż mekkaniżmu ta' sorveljanza indipendenti b'saħħtu, kif meħtieġ.

Tmexxija	HRD
Appoġġ	NCPE
Skeda ta' żmien	Q1 2026 - Q4 2028

Miżura 2: Jiġi indirizzat ir-riskju ta' razziżmu strutturali fit-tfassil tal-politika permezz tal-appoġġ għall-involvement bejn dawk li jfasslu l-politika fil-ministeri u l-entitajiet u l-komunitajiet razzjalizzati, bl-għajjnuna tal-użu tal-Għodda għat-Tfassil ta' Politika kontra r-Razziżmu żviluppata mill-NCPE.

Tmexxija	HRD
Appoġġ	Is-Soċjetà Ċivili
Skeda ta' żmien	Q4 2025 - Q4 2030

Miżura 3: Jiġi promoss l-aspett tad-diversità fir-reklutaġġ għall-komunitajiet razzjalizzati fuq il-post tax-xogħol, kif ukoll miżuri għaż-żamma u l-progress tal-impjegati, id-diversifikazzjoni intersezzjonali u l-assigurazzjoni ta' ambjent tax-xogħol pożittiv għall-impjegati ta' minoranza, etniċi jew razzjalizzati.

Tmexxija	HRD u DIER
Skeda ta' żmien	Q4 2025 - Q4 2030

Miżura 4: Jissahħah l-għarfien dwar it-trattament ugwali fl-impjeg permezz tal-inkoraġġiment tar-rappurtar ta' fastidju u diskriminazzjoni fuq il-post tax-xogħol u jiġu indikati l-metodi ta' rappurtar u l-għoti ta' servizzi ta' appoġġ lill-vittmi, filwaqt li jiġi żgurat li dawn ikunu inklużivi għall-forza tax-xogħol ta' Malta li qed issir dejjem aktar multikulturali.

Tmexxija	HRD u DIER
Skeda ta' żmien	Q4 2025 - Q4 2030

23 Il-Kummissjoni Ewropea. (2020). "Pjan ta' Azzjoni tal-UE għall-Ġlieda Kontra r-Razziżmu 2020- 2025", Nru 3. <https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/racism-and-xenophobia/eu>

AZZJONI 7: FOROM SPECIFIĊI TA' RAZZIŻMU U INTERSEZZJONALITÀ

Fil-prattika, fil-biċċa l-kbira tal-każijiet, ir-razziżmu u l-ksenofobija jaqgħu taħt għadd wiesa' ta' kwistjonijiet speċifiċi, filwaqt li naturalment ma jeskludux kwistjonijiet oħra, kif ukoll forom ġodda ta' diskriminazzjoni li jitfaċċaw maż-żmien minħabba bidliet fil-kultura, fil-ġeopolitika, fit-teknoloġija u f'fatturi oħra.

Miżura 1: Tolleranza żero għall-mibegħda kontra l-Musulmani

- It-tixrid tal-fehim li, filwaqt li fis-soċjetà tagħna hemm spazju għal dibattitu demokratiku dwar ir-reliġjonijiet, dan bl-ebda mod ma jista' qatt jissarraf f'mibegħda kontra l-Musulmani;
- Jiġi rikonoxxut il-kontribut tal-Musulmani fis-soċjetà tagħna, fl-ekonomija u fi spazji oħra;
- Involvement fil-kwistjonijiet ta' integrazzjoni mal-komunitajiet Musulmani;
- Inkluzjoni tal-prinċipju ta' tolleranza żero għall-mibegħda kontra l-Musulmani fl-attivitajiet ta' taħriġ u ta' sensibilizzazzjoni ta' dan in-NAPAR u fil-Pjan ta' Azzjoni Kontra x-Xnighat.²⁴

Tmexxija

HRD

Appoġġ

Is-Socjetà Ċivili

Skeda ta' żmien

Q4 2025 - Q4 2030

Miżura 2: Tolleranza żero għall-antisemitizmu

F'Ġunju 2024, Malta nqas mal-International Holocaust Remembrance Alliance bħala Pajjiż Osservatur. Din l-adeżjoni tirrappreżenta pass importanti fl-avvanz ta' tolleranza żero għall-antisemitizmu, u aħna impenjati għas-suċċess tagħha:

- Dan in-NAPAR jadotta d-definizzjoni ta' ħidma mhux legalment vinkolanti tal-IHRA dwar l-antisemitizmu u se jxerridha permezz tal-edukazzjoni u t-taħriġ;
- Se jiġu żviluppanti u mrawma rabtiet ma' partijiet ewlenin Lhud f'Malta u Għawdex;
- Jiġi inkluz il-prinċipju ta' tolleranza żero għall-antisemitizmu fl-attivitajiet ta' taħriġ u ta' sensibilizzazzjoni ta' dan in-NAPAR u fil-Pjan ta' Azzjoni Kontra x-Xnighat.

Tmexxija

HRD

Appoġġ

Is-Socjetà Ċivili

Skeda ta' żmien

Q4 2025 - Q4 2030

Miżura 3: Tolleranza żero għar-razziżmu li jesperjenzaw persuni ta' dixxendenza Afrikana

Persuni ta' dixxendenza Afrikana ta' spiss jiffaċċjaw trattament inġust u preġudizzju f'diversi kuntesti ta' kuljum. Id-diskriminazzjoni, il-fastidju u l-vjolenza razzjali għadhom jaffettwaw il-ħajja ta' kuljum tagħhom.

L-azzjonijiet meħuda fil-kuntest ta' dan in-NAPAR se jkollhom l-għan li:

- Jiġġieldu l-karatterizzazzjonijiet diżumanizzanti tal-identità Sewda f'Malta;
- Permezz tar-riċerka, isiru viżibbli l-inċidenti ta' diskriminazzjoni razzjali, fastidju u vjolenza razzisti li ħafna drabi ma jiġux irrappurtati, u b'hekk il-vittmi jiġu mcaħħda mill-appoġġ li legalment huma intitolati jirċievu mill-istituzzjonijiet maħsuba biex jiproteġuhom. Mingħajr data, id-diskriminazzjoni razzjali tibqa' inviżibbli. Din id-data se tgħin biex jinftiehem l-esperjenzi li n-nies jiffaċċjaw fil-ħajja tagħhom ta' kuljum sabiex jiġi żgurat li kulhadd jiġi ttrattat b'mod ugwali u b'dinjità;

24 Il-Pjan ta' Azzjoni ta' Malta Kontra x-Xnighat jista' jinstab hawn : <https://humanrights.gov.mt/wp-content/uploads/2024/10/MT-Anti-Rumour-Strategy.pdf>

- Jiġi inkluż il-prinċipju ta' tolleranza żero għar-rażziżmu kontra persuni ta' dixxendenza Afrikana fl-attivitajiet ta' taħriġ u ta' sensibilizzazzjoni ta' dan in-NAPAR u fil-Pjan ta' Azzjoni Kontra x-Xnighat;
- Se jiġu żviluppati u mrawma rabtiet mal-Maltin Suwed, mal-migranti u mal-komunitajiet tagħhom.

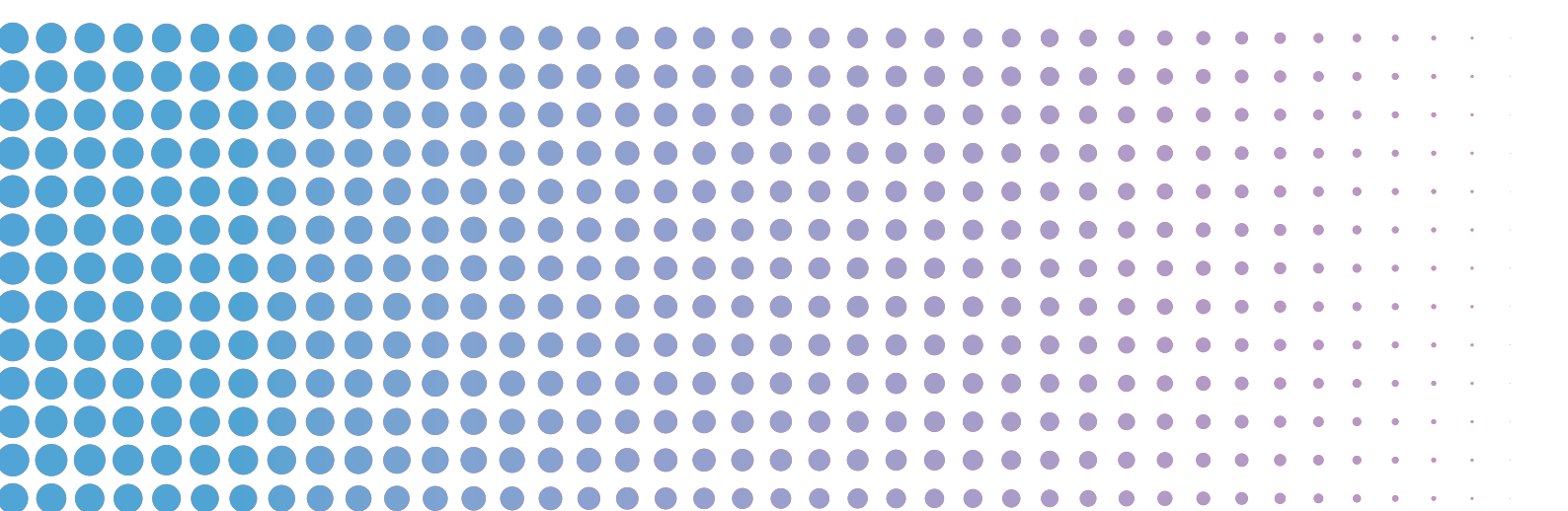
Tmexxija	HRD
Appoġġ	Is-Socjeta' Ċivili
Skeda ta' żmien	Q4 2025 - Q4 2030

Miżura 4: Tolleranza żero għall-preġudizzju u l-eskluzjoni tar-Roma

Ir-Roma huma l-akbar minoranza etnika fl-Ewropa. S'issa ma hemm l-ebda għarfien dwar l-eżistenza ta' komunità Roma f'Malta, għalkemm hemm evidenza aneddotali ta' diskriminazzjoni prevalenti, inkluż l-antiżingariżmu fid-diskors pubbliku, u għalhekk hemm bżonn ta' sforzi fil-qasam tal-prevenzjoni. Għalhekk, l-azzjonijiet relatati ma' dan il-qasam speċifiku għandhom jinkludu:

- Parteċipazzjoni kontinwa ta' Malta fil-livell internazzjonali dwar is-suġġett sabiex jiġu żgurati l-għarfien u l-bini tal-kapaċitajiet meħtieġa;
- Għoti ta' informazzjoni dwar ir-Roma fl-attivitajiet ta' taħriġ u ta' sensibilizzazzjoni ta' dan in-NAPAR u fil-Pjan ta' Azzjoni Kontra x-Xnighat.

Tmexxija	HRD u DIER
Appoġġ	Is-Socjeta' Ċivili
Skeda ta' żmien	Q4 2025 - Q4 2030

AZZJONI 8: KWISTJONIJIET INTERSEZZJONALI

Persuni jew gruppi li jsofru mir-razziżmu jgħaddu minn dan għal raġunijiet varji, skont id-definizzjoni tar-razziżmu. Madankollu, raġuni waħda tista' tirkeb fuq oħrajn, li jwassal għal diskriminazzjoni fid-diversi forom tagħha. Sabiex jiġu indirizzati whud minn dawn il-kwistjonijiet intersezzjonali, l-implimentazzjoni ta' dan in-NAPAR se tingħaqad mal-isforzi ta' implimentazzjoni ta' strateġiji oħra mmexxija mill-HRD.

Miżura 1: L-HRD għandu jagħmel hiltu biex jirrikonoxxi u jindirizza d-diskriminazzjoni multipla u intersezzjonali li jesperjenzaw il-persuni LGBTQ+ sabiex jiġġieled id-diskriminazzjoni, irawwem it-trattament ugwali u jippromwovi l-inklużjoni. Dan se jsir permezz ta' aktar rappreżentanza kif ukoll permezz ta' hidma mill-qrib mal-Istrateġija u l-Pjan ta' Azzjoni għall-Ugwaljanza ta' Persuni LGBTQ+ 2023-2027, b'mod partikolari mal-Miżura 3.3: Migranti u Persuni LGBTQ+ li Jfittxu l-Azil.

Tmexxija

HRD

Skeda ta' żmien

Q4 2025 - Q4 2030

Miżura 2: Hafna nisa jiffaċċjaw ostakli addizzjonali fit-tgawdija tad-drittijiet tal-bniedem tagħhom minhabba fatturi bħall-origini razzjali, il-lingwa, l-etniċità, il-kultura, ir-reliġjon, id-diżabbiltà jew il-klassi soċjoekonomika tagħhom. Sabiex jiġu indirizzati dawn l-ostakli, l-HRD, flimkien mal-Istrateġija u Pjan ta' Azzjoni għall-Ugwaljanza u l-Integrazzjoni tal-Ġeneru (GEMSAP), għandhom:

- Jaħdmu biex ikomplu jinkludu rappreżentanza minn organizzazzjonijiet ta' hidma "minn u għal" nisa Suwed u nisa minn gruppi ta' minoranza fi shubijiet strateġiċi, fora jew laqgħat nazzjonali u lokali.
- Jiżguraw li jiġu pprovduti programmi ta' taħriġ għat-titjib tal-hiliet u ta' gwida għall-impjeg għan-nisa li jappartjenu għal gruppi vulnerabbli (jiġifieri l-migranti, il-persuni b'diżabbiltà, l-anzjani u l-persuni LGBTQ+) sabiex ikunu jistgħu jidhlu u jibqgħu fis-suaq tax-xogħol, u jiġu inklużi bis-sħiħ fis-soċjetà.
- Jidentifikaw ir-realtà tar-razziżmu sistemiku u l-impatt sproporzjonat tiegħu fuq in-nisa Suwed u n-nisa minn gruppi ta' minoranza.
- Jgħinu lill-persuni vulnerabbli milquta mill-mutilazzjoni ġenitali femminili u mit-testijiet tal-verġinità.
- Jipprovdut aktar taħriġ speċjalizzat lill-professionisti li jaħdmu fis-servizzi tas-saħħa u fis-servizzi soċjali sabiex jiżguraw li s-servizzi jingħataw b'mod effettiv lin-nisa vulnerabbli.

Tmexxija

HRD

Skeda ta' żmien

Q4 2025 - Q4 2030

Miżura 3: Ir-razziżmu jista' jaffettwa s-saħħa tat-tfal u ż-żgħażaġh, kif ukoll l-opportunitajiet tagħhom għal haġja tajba u ta' suċċess. Sabiex jiġi miġġieled ir-razziżmu lejn it-tfal u ż-żgħażaġh, għandha tittiehed azzjoni biex:

- Jitwettqu inizjattivi ta' sensibilizzazzjoni li jimmiraw liż-żgħażaġh dwar l-antirazziżmu u l-inklużjoni.
- Jipparteċipaw fil-Kunsill Konsultattiv tat-Tfal tal-Kummissjoni għat-Tfal u jitqiesu r-rakkomandazzjonijiet tiegħu dwar il-metodi li permezz tagħhom jista' jinqered ir-razziżmu.
- Jingħataw spazji għal diskussjoni maż-żgħażaġh biex jiddiskutu dan is-sugġett aktar fil-fond u jiġu pprovduti mezzi li permezz tagħhom iż-żgħażaġh jinstemgħu u jiġu rikonoxxuti.
- Jingħataw taħriġ, konsultazzjonijiet u bini tal-kapaċitajiet lill-ħaddiema żgħażaġh sabiex ikunu jistgħu jitrattaw is-sugġett tal-antirazziżmu u jgħinu liż-żgħażaġh li għaddew minn esperjenza bħal din.
- Jingħata taħriġ lill-edukaturi, lill-konsulenti u lill-SMTs biex jiġu promossi approċċi kontra r-razziżmu fil-kurrikulu u fl-iskola shiħa, u tittejjeb il-kapaċità tagħhom biex jiġġieldu kontra r-razziżmu u l-ksenofobija. Dan għandu jsir permezz tal-għoti ta' riżorsi edukattivi u l-kontinwazzjoni tal-jiem ta' għarfien kulturali fl-iskejjel.
- Jinħoloq grupp ta' hidma biex jirrevedi l-politiki kontra l-bullying fl-iskejjel sabiex jiġi żgurat li dawn jindirizzaw b'mod adegwat ir-razziżmu fil-forom kollha tiegħu.

Tmexxija	HRD
Appoġġ	MSPC, Kummissarju għat-Tfal, Aġenzija Żgħażaġh, MEYR
Skeda ta' żmien	Q1 2026 - Q4 2030

Miżura 4: Tinholoq diskussjoni dwar l-antirazzizmu permezz tal-isport.

Tmexxija	HRD
Appoġġ	MEYR
Skeda ta' żmien	Q1 2026 - Q4 2030

Miżura 5: Kollaborazzjoni bejn id-Direttorat għad-Drittijiet tal-Bniedem u d-Direttorat għall-Istudenti Internazzjonali biex jinholqu aktar inizjattivi kontra r-razziżmu u dawk tal-integrazzjoni.

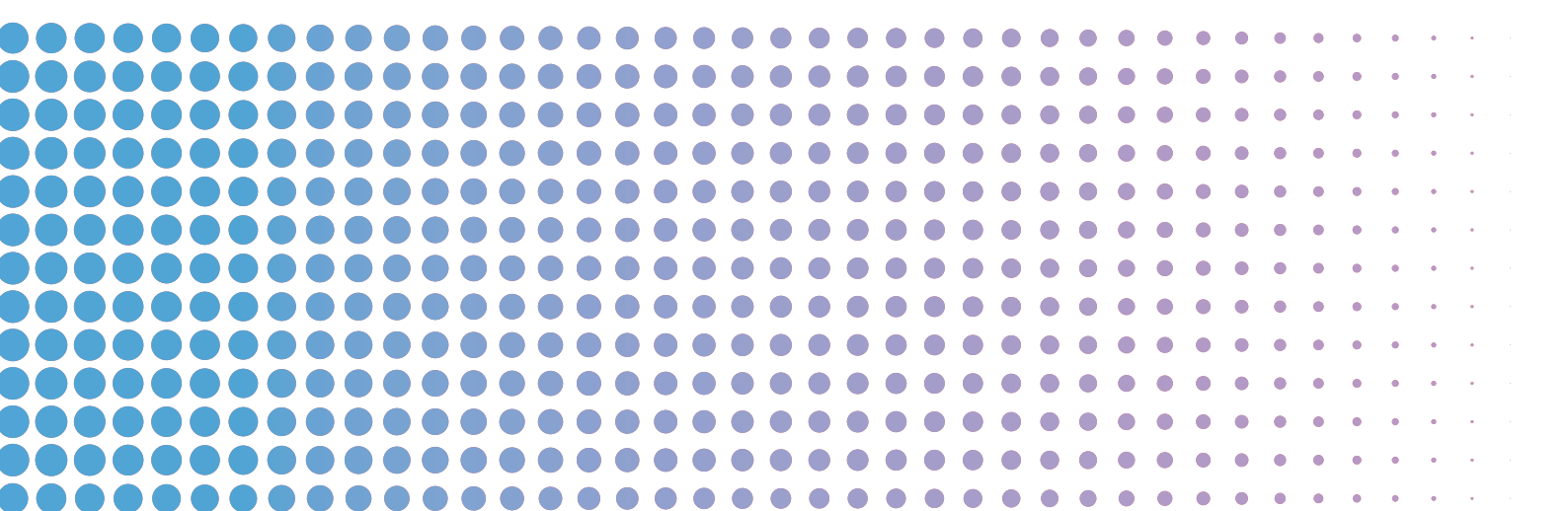
Tmexxija	HRD u d-Direttorat għall-Istudenti Internazzjonali
Skeda ta' żmien	Q4 2025 - Q4 2030

Miżura 6: Ir-razziżmu jista' jaffettwa b'mod sinifikanti lill-komunitajiet ta' minoranza li għandhom ukoll forma ta' diżabbiltà. Għalhekk, l-HRD għandu jaħdem biex jagħmel il-materjal kollu tal-Pjan ta' Azzjoni, kif ukoll is-sessjonijiet, il-konferenzi u l-avvenimenti li jsiru, aċċessibbli għal kulhadd.

Tmexxija	HRD
Appoġġ	MIV
Skeda ta' żmien	Q1 2026 - Q4 2030

Miżura 7: Li ssir kooperazzjoni mal-Aġenzija li Toffri Sapport lill-Vittmi fil-promozzjoni tal-Linja Nazzjonali ta' li Toffri Sapport lill-Vittmi sabiex jiġi ffaċilitat l-aċċess għal servizzi ta' għajjnuna għall-vittmi tar-razziżmu.

Tmexxija	HRD u VSA
Skeda ta' żmien	Q4 2025 - Q4 2030

AZZJONI 9: RIĊERKA

Miżura 1: Jehtiegħ li ssir aktar riċerka dwar ir-razziżmu u dwar suġġetti relatati mar-razziżmu fil-livell lokali. Suġġetti li jistgħu jiġu esplorati għal aktar riċerka jinkludu, iżda mhumiex limitati għal:

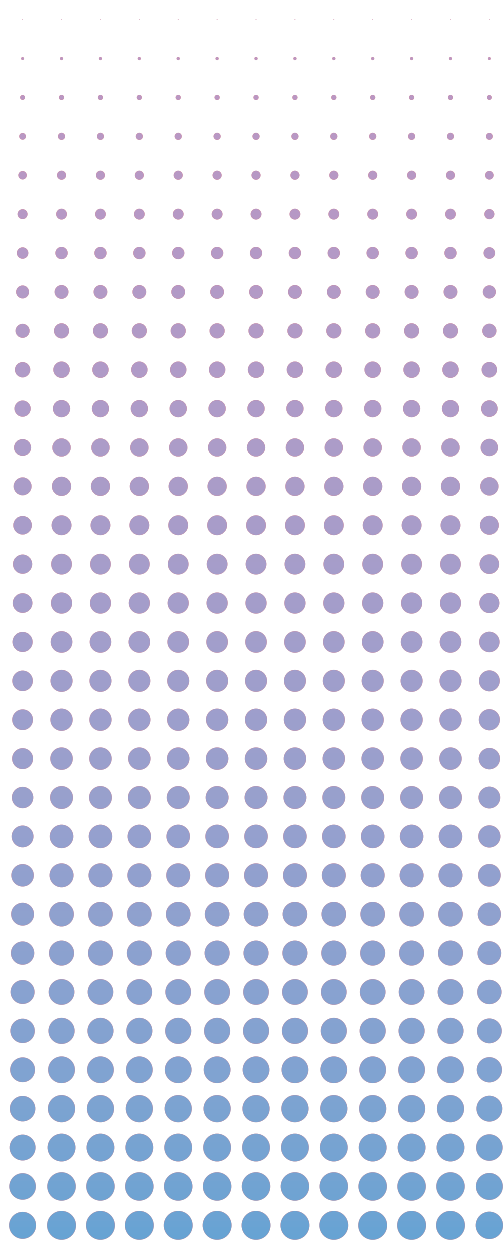
- L-implimentazzjoni ta' miżuri li jgħinu biex tiġi evitata kwalunkwe forma ta' tfassil ta' profil razzjali fl-infurzar tal-liġi.
- It-twessigh tar-riċerka mwettqa mill-Università ta' Malta matul il-proġett END-RACISM-MT kofinanzjat mill-UE. Ir-riċerka bl-isem "Understanding hate speech and derogatory language against migrants and ethnic minorities in Malta: a qualitative analysis of social media comments and lived experiences" iffukat fuq il-prevalenza u l-impatt tad-diskors ta' mibegħda li jsir kemm wiċċ imb wiċċ kif ukoll online. Riċerka bħal din tista' tkopri ambitu usa' sabiex tinżamm l-importanza tal-ġlieda kontra d-diskors ta' mibegħda fil-forom kollha tiegħu, filwaqt li tiġi żviluppata analiżi tax-xejriet.
- Riċerka bażi biex jiġu vvalutati l-fehim u l-perċezzjonijiet tal-pubbliku dwar ir-razziżmu sistemiku, kif ukoll rakkomandazzjonijiet għall-qerda tiegħu. Din ir-riċerka se ssegwi l-eżempju tar-rapport "Being Black in the EU" tal-Aġenzija għad-Drittijiet Fundamentali u, għalhekk, se jkollha approċċ doppju biex tifhem ukoll is-sitwazzjoni tar-razziżmu kontra persuni suwed u persuni ta' dixxendenza Afrikana f'Malta.
- Studju ekonomiku biex jinftiehem l-ispejjeż li qed jikkaġuna r-razziżmu u l-problemi tas-saħħa mentali li jikkawża, u biex jiġu identifikati inizjattivi u oqsma ta' bidla.

Tmexxija

HRD

Skeda ta' żmien

Q4 2025 - Q4 2030

AZZJONI 10: MONITORAĠĠ U IMPLIMENTAZZJONI

Miżura 1: Matul il-Q2/2027 se jsir revizjoni ta' nofs it-terminu ta' dan in-NAPAR sabiex jiġi vvalutat il-progress u jsiru l-adattamenti meħtieġa.

Tmexxija

HRD

Skeda ta' żmien

Q2 2027

Miżura 2: Kull sena, matul avveniment organizzat fil-kuntest tal-Ġimgħa Kontra r-Razziżmu, se jiġi diskuss rapport tan-NAPAR mal-partijiet interessati.

Tmexxija

HRD

Skeda ta' żmien

Q2 2026 - Q4 2030

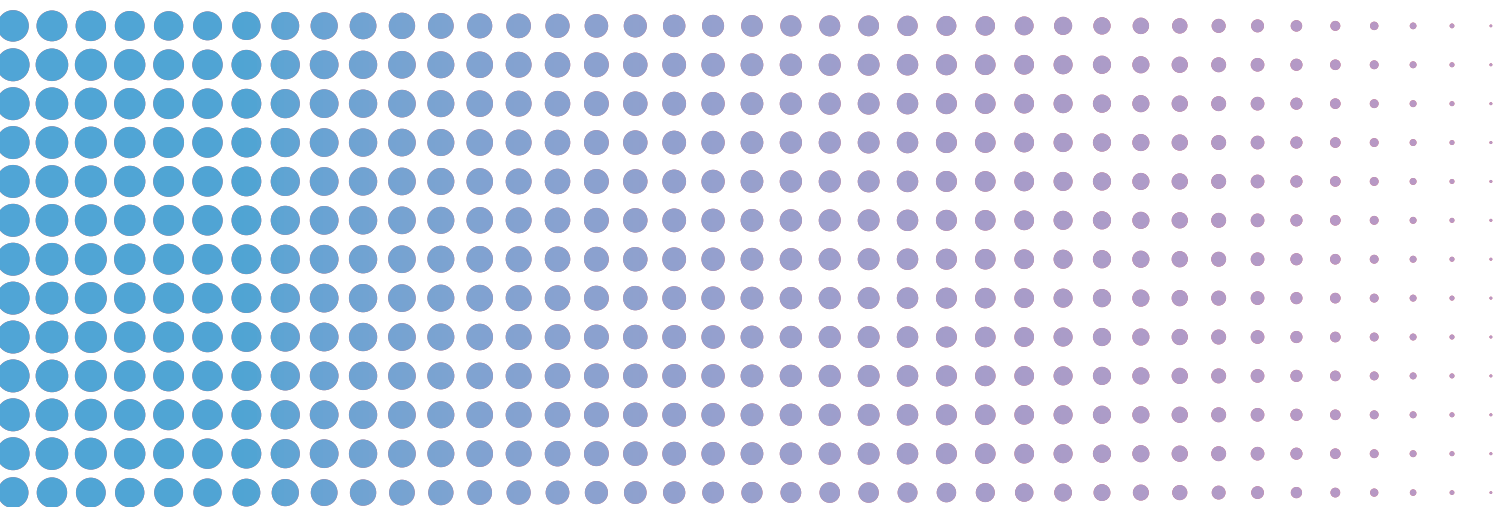
Miżura 3: Il-provvista ta' data preċiża u f'waqtha lil organizzazzjonijiet nazzjonali u internazzjonali bħall-ODIHR u l-FRA għandha tibqa' r-responsabbiltà tal-HRD, flimkien mal-entitajiet u l-organizzazzjonijiet involuti.

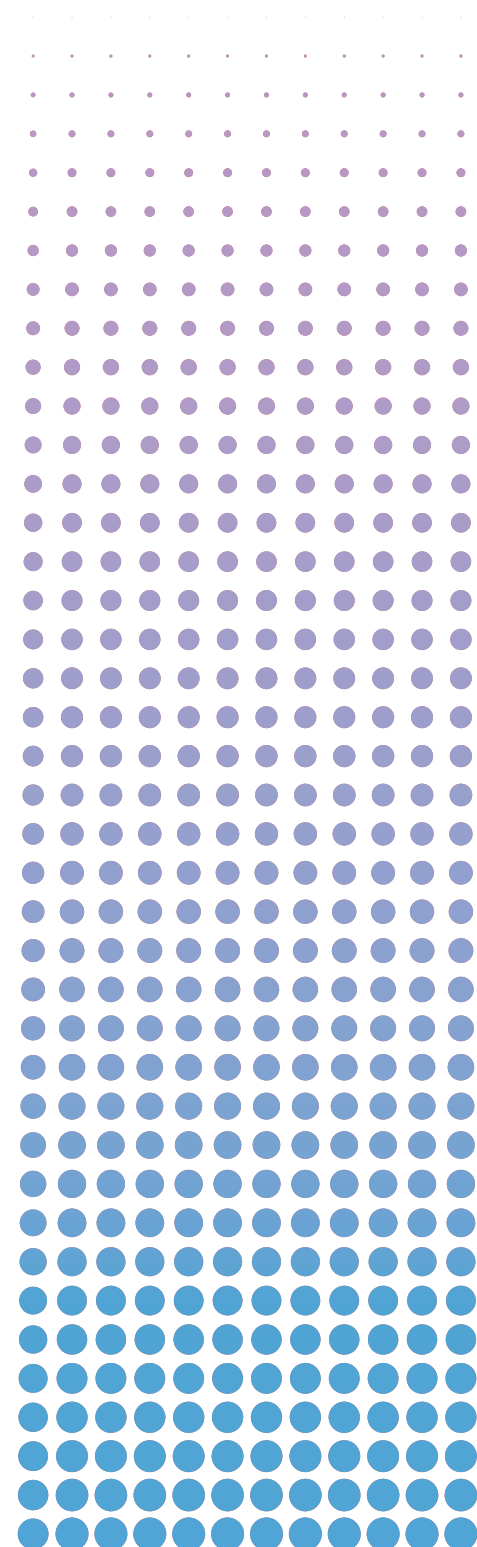
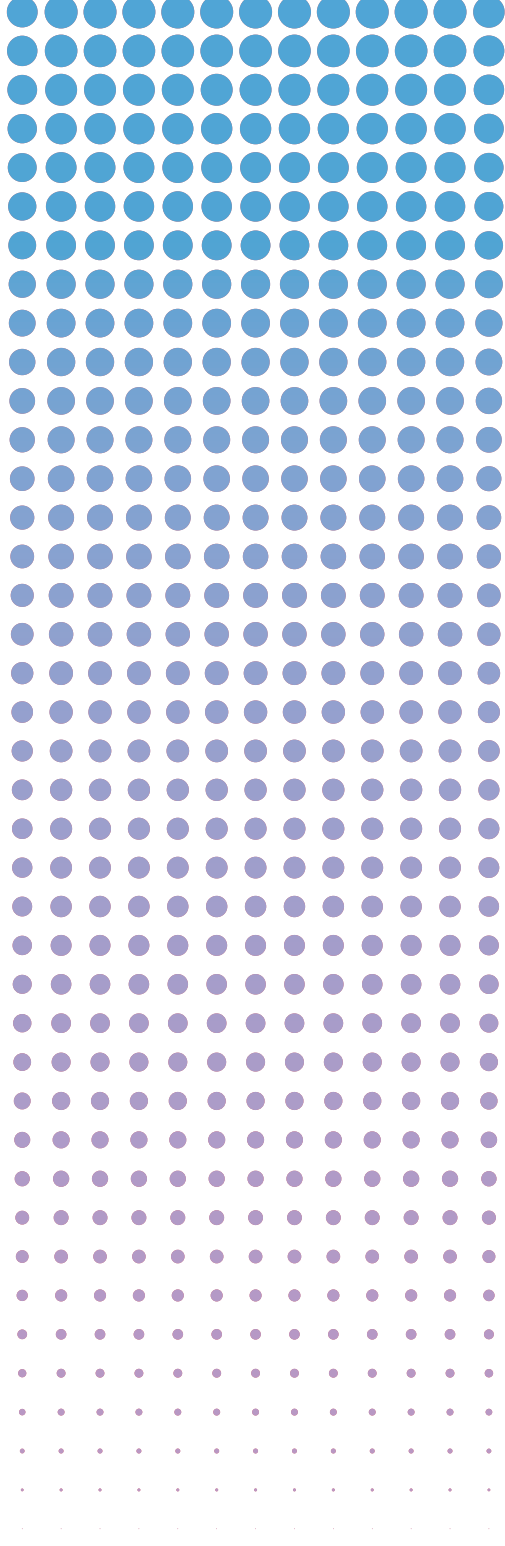
Tmexxija

HRD

Skeda ta' żmien

Q4 2025 - Q3 2030

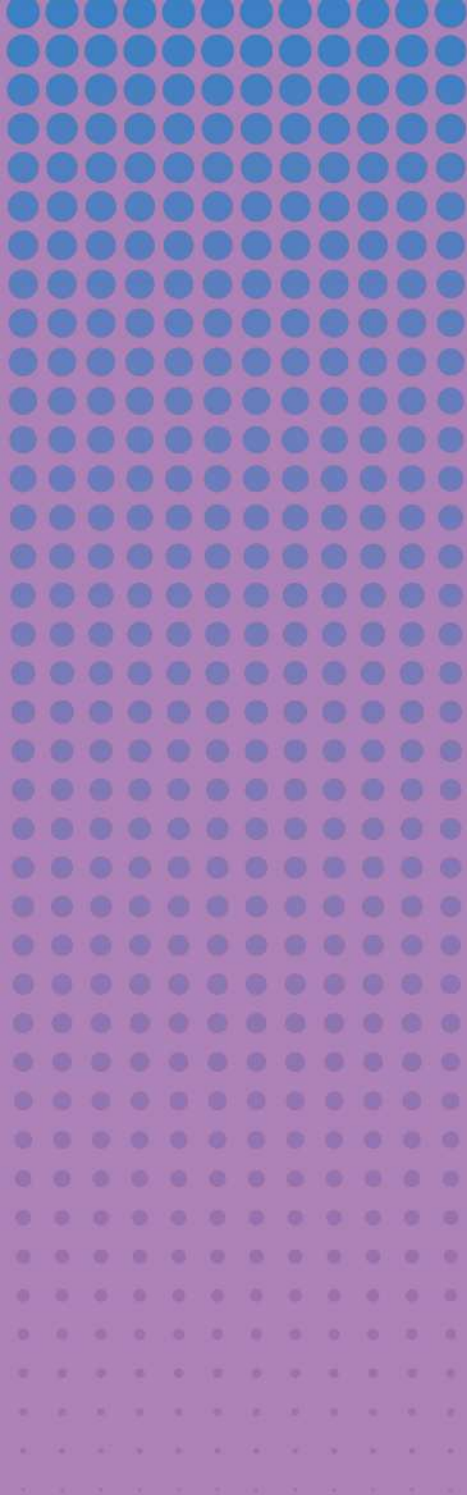

Dettalji ta' Kuntatt:

Indirizz: Id-Direttorat għad-Drittijiet tal-Bniedem,
A3 Towers, Triq l-Arkata,
Paola PLA 1211

Email: Anti-Racism: antiracism.hrd@gov.mt
Telefon: +356 2226 3210

Facebook: Human Rights Directorate
Instagram: [humanrights.mt](https://www.instagram.com/humanrights.mt)

HUMAN
RiGHTS
DIRECTORATE